

ordningen i retning af mere fri handel, så vidt det overhovedet er muligt.

Spm. nr. S 852

Til landbrugs- og fiskeriministeren (3/2 95) af:
Kim Behnke (FP):

»Hvad er ministerens kommentarer til den kritik, Verdensbanken har rejst mod den bananpolitik, EU fører?«

Begrundelse

Ifølge Berlingske Tidende den 22. januar 1995 har Verdensbanken rejst en sønderlemmende kritik af den bananpolitik, der blev gennemført i EU med den daværende danske ministers stemme som den afgørende.

Spørgeren ønsker at få oplyst, hvilket indtryk Verdensbankens kritik gør.

Svar (13/2 95)

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Verdensbanken har i sin serie af Policy Research Working Papers udgivet et dokument benævnt EU Bananarama III. Dokumentet er forfattet af Brent Borrell, som er økonom i Centre for International Economics, Canberra, Australien.

Det fremgår af dokumentet, at konstateringer, fortolkninger og konklusioner i papiret er forfatterens egne og ikke kan tillægges Verdensbanken.

På grund af de meget forskellige nationale – overvejende restriktive – importordninger, som gjaldt, før markedsordningen for bananer blev etableret i 1993, var det nødvendigt med en fælles importordning for bananer i EU, for at det indre marked overhovedet kunne gennemføres.

Ét af formålene med den fælles markedsordning for bananer er, at bananproducenterne i EU og i AVS-staterne fortsat skal kunne producere og eksportere bananer til Unionen og ikke blive udkonkurreret af de latinamerikanske producenter. EU har i Lomékonventionen forpligtet sig over for AVS-producenterne. Det fremgår af den 4. AVS-EØF-konvention fra 1989 af protokol nr. 5 om bananer, at »ingen AVS-stat stilles

med hensyn til sin udførsel af bananer til Fællesskabets markeder ringere end tidligere eller i øjeblikket, for så vidt angår den pågældende stats adgang til de traditionelle markeder og dens fordele på disse markeder«.

Kritikken i rapporten kan naturligvis ikke undgå at gøre indtryk, også fordi det blandt andet anføres, at forbrugerne betaler for meget for bananer, og at denne overbetaling i utilsigtet omfang går til mellemhandlere i stedet for til producenterne. Det er imidlertid vanskeligt at gennemskue rapportens beregninger, idet der ikke redegøres nærmere for de forudsætninger, som er lagt til grund for udregningen af meromkostningerne for forbrugerne. Endvidere konstaterer rapporten, at det er særdeles vanskeligt dels at vurdere, hvorledes EU-bananmarkedet vil fungere på længere sigt, dels at skønne over den fremtidige prisudvikling. Det skal desuden bemærkes, at rapporten er udarbejdet i sommeren 1994 og publiceret i december 1994, hvorfor den er ikke ført ajour med den sidste udvikling. Den tager således ikke højde for de ændringer, som er gennemført pr. 1. januar 1995 som følge af implementeringen af rammeaftalen mellem EU og fire latinamerikanske lande. Disse ændringer indebærer en forøgelse af toldkontingenter fra 2,0 mio. t til 2,2 mio. t samt en toldnedsættelse inden for kontingenteret fra 100 ecu/t til 75 ecu/t.

Det anføres i rapporten, at hovedproblemet med den nye bananpolitik er, at beskyttelsen af bananmarkedet i EU udstrækkes til lande, der tidligere har haft fri import. Årsagen hertil var som anført etableringen af det indre marked og nødvendigheden af at finde en løsning, der muliggjorde opretholdelse af de hidtidige handelsstrømme fra såvel Latinamerika som AVS-landene. Rapporten fremhæver videre, at en eventuel afskaffelse af den nuværende præferenceadgang til EU for bananproducenter i Afrika og de små caribiske øer vil skabe væsentlige økonomiske problemer for disse områder.

Rapporten foreslår, at det ville være mere effektivt at operere med en frihandelspolitik (eventuelt med en meget beskeden toldsats) samt at bruge bananordningens budget på direkte målrettet ulandsbistand i stedet for en egentlig markedsordning. En sådan ændring af politikken ville imidlertid være i modstrid med EU's forpligtelser over for AVS-landene.

Rapportens konklusioner vedrører bananmarkedet i hele EU og er næppe helt forfejlede, selv om kritikken ikke er fuldstændig under-